

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний університет

**ТРАНСФОРМАЦІЯ
ОБЛІКУ ТА БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГУ
В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ:
СУЧАСНІ ТРЕНДИ, ВИКЛИКИ,
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

**МАТЕРІАЛИ
II Міжнародної науково-практичної конференції**

08 листопада 2024 року

**Харків
2024**

Міністерство освіти і науки України
Державний біотехнологічний університет
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національна академія статистики, обліку та аудиту
Державний податковий університет
Національний авіаційний університет
Державний торговельно-економічний університет
Львівський національний університет природокористування
Одеський національний економічний університет
Західноукраїнський національний університет
Сумський національний аграрний університет
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Привілейований інститут управлінських бухгалтерів (СІМА) (Велика Британія)
Європейський інститут безперервної освіти (EIDV) (Словацька Республіка)
Міжнародна Академія Прикладних Наук у Ломжі (Республіка Польща)
Державний університет прикладних наук імені Станіслава Сташиця в Пiлi (Республіка Польща)
Сілезька Академія (Республіка Польща)
Міжнародний університет Daffodil (Народна Республіка Бангладеш)
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
ТДВ «Інститут обліку і фінансів» Національної академії аграрних наук
ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України»
Компанія «Дебет Плюс. Клименко Груп»

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ ТА БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГУ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: СУЧАСНІ ТРЕНДИ, ВИКЛИКИ, МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції

08 листопада 2024 р.

**Харків
ДБТУ
2024**

Організаційний комітет:

Голова комітету: *В.М. Михайлов*, д-р техн. наук, проф.

Заступники голови: *М.Л. Серік*, канд. техн. наук, доц.; *Т.Ф. Ларіна*, д-р. екон. наук., проф.; *Н.Б. Кащена*, д-р. екон. наук., проф.

Члени оргкомітету: *Ю.С. Бездушина*, д-р екон. наук., проф.; *Т.О. Бужорос*, канд. політ. наук, доц.; *С.І. Василюшин*, д-р екон. наук, проф.; *В.М. Вовк*, канд. екон. наук, доц.; *Н.І. Вовчук*, представник СІМА-АІСРА; *Л.Б. Гнатишин*, д-р екон. наук, проф.; *З-М.В. Задорожний*, д-р екон. наук, проф.; *О.А. Зоріна*, д-р екон. наук, проф.; *О.М. Жданович*, начальник редакційно-видавничого відділу ДБТУ; *В.М. Жук*, д-р екон. наук, проф.; *І. Жуховські*, д-р інженер, проф.; *Й. Затько*, PhD, проф.; *Я.О. Ізмайлов*, д-р екон. наук, проф.; *І.Д. Лазаришина*, д-р екон. наук, проф.; *Н.О. Лоханова*, д-р екон. наук, проф.; *О.В. Манойленко*, д-р екон. наук, проф.; *Мозговий С.А.*, директор з маркетингу компанії «Дебет Плюс. Клименко Груп»; *О.В. Назаренко*, д-р екон. наук, проф.; *К.О. Назарова*, д-р екон. наук, проф.; *Ю.С. Нежид*, PhD; *О.О. Нестеренко*, д-р екон. наук, проф.; *Т.П. Несторенко*, канд. екон. наук, доц.; *В.С. Ніценко*, д-р екон. наук, проф.; *Нурул Мохаммад Заїд*, PhD; *Р.М. Остапенко*, канд. екон. наук, доц.; *А. Остенда*, PhD, проф.; *А.А. Пилипенко*, д-р екон. наук, проф.; *О.С. Прокопишин*, канд. екон. наук, доц.; *Т.О. Ставерська*, канд. екон. наук, доц.; *О.В. Чумак*, д-р екон. наук, проф.; *З. Шарлович*, канд. пед. наук, ад'юнкт; *В.П. Яковлева*, керівник відділу організації наукової роботи з науково-педагогічним персоналом та здобувачами освіти ДБТУ.

Конференцію включено до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2024 рік згідно листа ІМЗО МОН України від 12.01.2024 р. №21/08-57.

Конференція проводиться в межах реалізації грантового проєкту «Біокластери ЄС: досвід формування та управління для забезпечення сталості українських агроєкосистем» (BioEFM4Agro, №101176911) напряму Жан Моне програми Еразмус+.

Погляди та думки, висловлені в цьому документі, належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або Європейської комісії. Ні Європейський Союз, ані орган, що надав грант, не несуть за них відповідальності.

Т 65 Трансформація обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності: сучасні тренди, виклики, міжнародний досвід [Електронний ресурс] : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 08 листопада 2024 р. / Держ. біотехнологічний ун-т. – Харків, 2024. – 370 с. – Електронні текстові дані. – Режим доступу : <http://btu.kharkov.ua/nauka/konferentsiyi/>

Збірник містить матеріали, у яких розглядаються проблеми і перспективи трансформації обліку та бізнес-консалтингу в умовах невизначеності. Представлено інновації обліково-аналітичного і фінансового забезпечення, бізнес-консалтингу та аудиту, новітні цифрові рішення та управлінські аспекти модернізації систем інформаційної підтримки менеджменту бізнес-процесів з урахуванням міжнародного досвіду та орієнтацією на стале відновлення й економічний розвиток України, її визнання світовим співтовариством.

Матеріали видано в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

Що стосується операційних пріоритетів, то вони можуть включати стратегічні пріоритетні області, наприклад, зростання частки ринку фірми, нові пропозиції послуг або галузева спеціалізація. Звісно, можуть виникнути обставини, за яких фірма буде задоволена узгодженим гонораром за завдання, проте їй не слід приймати чи продовжувати виконання завдання або відносини з клієнтом. На наше переконання, таке може трапитись, коли клієнту не вистачає чесності й етичних цінностей.

Слід зазначити, що можуть бути й інші обставини, при яких встановлений за завдання гонорар недостатній, враховуючи характер та обставини виконання такого завдання, і це, відповідно, може знизити здатність аудиторської компанії виконувати завдання згідно професійних стандартів, правових й нормативних вимог. Так, кодекс Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів стосується різних видів винагород та гонорарів, включаючи обставини, що можуть створити загрозу для дотримання основоположного принципу належної ретельності та професійної компетентності, коли встановлений гонорар за виконання завдання занадто низький.

Отже, чітке визначення аудиторською фірмою основних цілей щодо прийняття і продовження відносин з клієнтами та конкретних завдань вимагає особливої уваги, адже від цього залежить їх майбутнє.

Інформаційні джерела

1. Міжнародний стандарт з управління якістю (МСУЯ) 1 «Управління якістю для фірм, що виконують аудити чи огляди фінансової звітності, або інші завдання з надання впевненості чи супутніх послуг». 2022. IFAC (МФБ) URL: <http://surl.li/qwdwzm>.

2. Міжнародний стандарт аудиту (МСА) 220 (переглянутий) «Управління якістю аудиту фінансової звітності». 2022. IFAC (МФБ) URL: <http://surl.li/igvdsnq>.

УДК 658.5:338.242

Є. В. Воронюк, викл. (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

AGILE-ТРАНСФОРМАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Досягнення стану економічно безпечного функціонування та стратегічного розвитку є основним прагненням кожного підприємства. Сучасні умови ведення бізнесу, як на глобальному, так і на локальному рівнях, характеризуються швидкими змінами в економіко-правовому ландшафті. В таких умовах кожен суб'єкт господарювання прагне підвищити адаптивні властивості підприємства за рахунок впровадження більш гнучких стратегій у реалізації бізнес-процесів.

У Cambridge Dictionary слову «agile» надається таке визначення – можливість рухатись і думати швидко і розумно [1]. Якщо застосувати це визначення як підхід до інтерпретації поняття «бізнес-процес» за міжнародним

стандартом ISO 9000:2015 [2], можна сказати, що agile бізнес-процеси мають здатність швидко перебудовуватися відповідно до нових потреб або умов зовнішнього та внутрішнього середовища, а також розумно керувати ресурсами для досягнення максимальної ефективності та якості результатів.

Відповідно до вищенаведеного, agile бізнес-процеси за ISO 9000:2015 можна описати як процеси, що мають високу гнучкість, швидкість адаптації та здатність до постійного вдосконалення, водночас забезпечуючи відповідність стандартам якості та задоволення потреб зацікавлених сторін.

Agile-трансформація – це процес перетворення організаційної структури та культури в такий, що сприяє цілковитій гнучкості бізнесу [4].

Економічну безпеку підприємства та процес її організації і забезпечення можна розглядати як суб'єктивно усвідомлений стан, який визначається людиною, що здійснює управлінський вплив, на основі оцінки актуальних загроз для підприємства. Цей стан відображає «зони можливостей», що визначаються кількісними та якісними економічними критеріями, правовими нормами, інтересами стейкхолдерів (постачальників, кредиторів, інвесторів тощо) та рівнем соціальної відповідальності [3].

Економічна безпека підприємства з позиції Agile-підходу – це динамічний стан системи, який дозволяє їй постійно адаптуватися до змінних загроз і можливостей у зовнішньому та внутрішньому середовищі. Він забезпечується через гнучкі управлінські рішення, що приймаються на основі швидкої оцінки ризиків і зворотного зв'язку із ключовими стейкхолдерами. Цей підхід передбачає швидку реакцію на небезпеки, ефективне використання «вікон можливостей» та безперервну оптимізацію бізнес-процесів з урахуванням правових норм, економічних індикаторів та принципів забезпечення соціальної відповідальності.

Історично Agile-підхід сформувався у сфері розробки програмного забезпечення, проте основні аспекти Agile Manifesto доречні й для підприємств в інших секторах економіки. Вони полягають у пріоритетності: людського капіталу і комунікації над процесами та інструментами; працюючого продукту над вичерпною документацією; співробітництва із замовником над узгодженням умов контракту; готовності до змін над виконанням початкового плану [5]. В організаційному забезпеченні економічної безпеки підприємства ці аспекти також актуальні, оскільки відображають основу її формування, коли рушійною силою є людина, а не методологія. Зовнішнє середовище постійно змінюється, підприємство завжди знаходиться в ситуації невизначеності, в чому і криються ризики та загрози для його безпечного функціонування. І навіть використання сучасних мовних моделей не надає гарантій і захисту, оскільки швидкість змін в економічному, політичному та конкурентному середовищі потребує унікальної людської здатності – творчості. Завдяки творчому підходу до організації та забезпечення економічної безпеки підприємства, де людина є ключовим елементом, з'являється можливість для реалізації гнучкості, як одного з основних аспектів Agile Manifesto.

Автори Agile Manifesto також сформулювали дванадцять принципів Agile-розробки, які можуть бути перенесені в сферу організації та забезпечення

економічної безпеки підприємства. Якщо узагальнити сформульовані принципи, вони зосереджені на швидкому постачанні цінного продукту клієнту через гнучкі процеси, які адаптуються до змін на будь-якому етапі проекту. Основою є тісна співпраця між командою та замовником, самоорганізація команди та постійна комунікація. Важливим показником прогресу є робочий продукт, а не документація, при цьому забезпечується сталість темпів роботи та постійне вдосконалення процесів.

Принципи Agile можна ефективно застосувати для організації та забезпечення економічної безпеки підприємства. Гнучкі підходи дозволяють швидко реагувати на зміни в ринкових умовах, адаптуватися до нових загроз і викликів, що забезпечує оперативність прийняття рішень і стійкість підприємства. Тісна взаємодія між різними підрозділами та керівництвом сприяє кращому розумінню ризиків, швидкому виявленню проблем і їхньому усуненню. Регулярний моніторинг результатів і постійне вдосконалення процесів допомагає підтримувати стабільний рівень економічної безпеки, забезпечуючи одночасно розвиток та зростання компанії.

Застосування принципів Agile для організації економічної безпеки підприємства передбачає створення адаптивної та швидко реагуючої системи, здатної оперативно вирішувати проблеми, пов'язані з внутрішніми та зовнішніми загрозами. Ключові положення Agile — постійна взаємодія між командами, ітеративний підхід та акцент на гнучкості — дозволяють швидко змінювати стратегії відповідно до нових ризиків або змін у бізнес-середовищі.

Узагальнюючи, Agile-підхід в організації та забезпеченні економічної безпеки підприємства базується на чотирьох стовпах:

1. Ітеративне планування. Agile-принципи пропонують короткі цикли планування (спринти), що дозволяє підприємству регулярно оцінювати ризики, аналізувати зовнішні та внутрішні загрози і швидко приймати коригувальні рішення. Це сприяє безперервному вдосконаленню процесів захисту активів, оптимізації витрат і забезпеченню фінансової стійкості.

2. Крос-функціональна співпраця. Організація економічної безпеки вимагає злагодженої роботи різних відділів: фінансового, юридичного, безпекового, ІТ та інших. Agile-підхід заохочує командну співпрацю та комунікацію між усіма підрозділами, що дозволяє своєчасно реагувати на нові загрози, обмінюватися інформацією та швидше знаходити оптимальні рішення.

3. Прозорість та моніторинг. Agile принципи передбачають постійну видимість і моніторинг процесів, що забезпечує ефективне управління ризиками. Підприємства можуть впроваджувати системи для прозорого відстеження фінансових, операційних та безпекових показників, що дає змогу швидко реагувати на будь-які аномалії чи загрози.

4. Адаптивність та гнучкість. Головна перевага Agile полягає у здатності швидко адаптувати стратегії залежно від змін у зовнішньому середовищі. Це особливо важливо для підтримки економічної безпеки, оскільки нові ризики можуть з'являтися раптово — від економічних криз до кібератак.

Таким чином, Agile дозволяє підприємствам забезпечувати свою економічну безпеку через постійний процес адаптації, співпраці та контролю,

що мінімізує вплив ризиків і сприяє стійкому розвитку в мінливому бізнес-середовищі.

Інформаційні джерела

1. Cambridge Dictionary - Agile. Cambridge University Press & Assessment 2024. URL: <https://dictionary.cambridge.org/uk/dictionary/english-ukrainian/agile>
2. ISO 9000:2015. Quality management systems — Fundamentals and vocabulary. URL: <https://www.iso.org/obp/ui#iso:std:iso:9000:ed-4:v1:en>
3. Гаркуша В., Єршова Н. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ ЩОДО СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА». Економіка та суспільство. 2021. № 28. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-34>
4. Добровінська Я. В, Матвієнко А. О., Мохонько Г. А. «Особливості впровадження Agile на IT-підприємствах України». Стратегічні пріоритети розвитку економіки, обліку, фінансів та права в Україні та світі: збірник тез доповідей міжнародної науковопрактичної конференції (Полтава, 23 січня 2020 р.): у 6 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2020. Ч. 1. 59 с. С. 17-19. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/zbirnik_1_1.pdf#page=18
5. Manifesto for Agile Software Development. URL: <https://agilemanifesto.org/iso/en/manifesto.html>

УДК 005.572:658

Л.Б. Гнатишин, д-р екон. наук, проф. (*ЛНУП, Львів*)

О.С. Прокопишин, канд. екон. наук, доц. (*ЛНУП, Львів*)

О.І. Малецька, канд. екон. наук, доц. (*ЛНУП, Львів*)

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ КОНСАЛТИНГ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Бухгалтерський консалтинг сьогодні є затребуваною послугою, яка може зацікавити керівників сільськогосподарських підприємств та фермерів. Бухгалтерський консалтинг в сільському господарстві – це вид професійної консультаційної підтримки, спрямований на допомогу сільськогосподарським товаровиробникам в управлінні фінансами, обліком, податками та оптимізації господарської діяльності. Особливості сільського господарства, такі як сезонність виробництва, специфіка обліку біологічних активів, податкові пільги, роблять бухгалтерський консалтинг важливим інструментом для підвищення ефективності управління та прийняття обґрунтованих фінансових рішень. Незалежно від того, чи досягло підприємство суттєвих успіхів у комерційній діяльності, чи лише починає свій шлях у бізнесі, якісне бухгалтерське консультування забезпечує швидке і своєчасне прийняття ефективних управлінських рішень, що сприятимуть зміцненню і розвитку підприємства.

Сучасні наукові дослідження проблем консультування здебільшого націлені на вирішення організаційних та управлінських завдань суб'єктів підприємництва, які надають консалтингові послуги [2; 4]. На їх думку доцільніше не розподіляти консалтингові послуги, які надаються

Секція 2
БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГ ТА АУДИТ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ, ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ,
ОЦІНКА ЯКОСТІ ПОСЛУГ

Роровісі А. Accounting for pre-contract construction costs	112
Афанас'єва І.І., Трембовецька Є.С. Діджиталізація аудиту: виклики та перспективи	115
Вітрук А.О., Слюніна Т.Л. Сучасні виклики аудиту розрахунків із заробітної плати в умовах цифрової трансформації	118
Волошина О.В. Основні цілі якості щодо прийняття та продовження відносин з клієнтами та конкретних завдань	120
Воронюк Є.В. Agile-трансформація в контексті організаційного забезпечення економічної безпеки підприємства	123
Гнатишин Л.Б., Прокопишин О.С., Малецька О.І. Бухгалтерський консалтинг в сільському господарстві	126
Іщенко Ю.С. Організаційно-методичні аспекти аудиту виробничих запасів	129
Кашперська А.І. Нормативно-правові аспекти контролю якості аудиторських послуг	131
Кібкало І.В. Автосоринг і консалтинг як складова успішної бізнес-стратегії сільськогосподарських підприємств	135
Коновалова А.В. Використання цифрових технологій в організації аудиту на підприємствах малого бізнесу	138
Кудінова Л.В., Назаренко О.В. Особливості організації контролю орендних операцій необоротної компоненти нефінансових активів у орендодавця	140
Минич Ю.В. Аудит в сучасному бізнес-середовищі	143
Мурадова К.З., Басараба М.С. Аудит дебіторської заборгованості в умовах економічної кризи	146
Назаренко О.В. Комунікативні особливості отримання аудитором письмових запевнень управлінського персоналу щодо фінансової звітності підприємства	148

Наукове електронне видання
Можна використовувати в локальному та мережному режимах

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ ТА БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГУ
В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ:
СУЧАСНІ ТРЕНДИ, ВИКЛИКИ, МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції

08 листопада 2024 р.

Видано в авторській редакції

Відповідальні за випуск: Н.Б. Кащена
О.М. Жданович
Комп'ютерна верстка: Н.Б. Кащена
Р.М. Остапенко

Підп. до друку 07.11.2024 р. Об'єм даних 1,21 Мб.

Державний біотехнологічний університет
Вул. Алчевських, 44, Харків, 61002